

Press Review
Hurriyet, Deniz Guney, January 2018

‘Heykeller bilinçaltının gammazcıları gibidir’

Heykel pratiğini seramiğe aktaran işleriyle tanınan Elsa Sahal, ‘Soft is the new Strong’ isimli Türkiye’deki ilk sergisiyle The Pill’e konuk oluyor. Sahal ile Louvre Müzesi bahçesinde yer alan ‘Fountain’ adlı ünlü heykelinin de yer aldığı sergisini konuştuk.

Sanata temel yaklaşımınızı ve buna bağlı konuları seramikle nasıl bir araya getirdiğinizden bahsedebilir misiniz?

Sanatımı da besleyen 20. yüzyıl tarihine ve tarihe farklı açılardan bakan yaklaşımlara özel bir ilgim var. Çağdaş sanat dünyasını, figürün kahramanlık kazanmasını, anıtsal olanın bulunduğu pozisyon veya politik gücünü bir yana bırakabilmek, insan bedeninin sorgulama gücünü (ve 2. Dünya Savaşı'ndaki soykırımdan sonra bunun imkansızlığını), insanoğlunun yek ve barış içinde olması gibi sorunsallardan sıyrılabilme ve heykelin kendisini bulduğu o alana geçiş yapabilmek gerek. Bu zihnen yoğunlaşma ve seyreltme pratiğinden hareketle diyebilirim ki, amacım bilmediğim şeyleri aramak. Aradığım, bir taraftan beklenmedik şeylerin getireceği sürprizler. Zaten heykeller bir şekilde bilinçaltının habercileri, hatta gammazcıları gibidir. Ve yaşamımda sözlerle düşünemeyip dile getiremediğim birçok durum var, dolayısıyla ben bir dil olarak heykel ile düşünüyorum ve ifade ediyorum. Sonucu baştan belli bir yaratıcı sürece girmiyorum.

'Soft Is The New Strong' bir sergi olarak izleyiciye neler vaat ediyor ve neden böyle bir seçki tercih edildi?

Geçen yıl The Pill'in kurucusu Suela Cennet ile tanıştım. Yakaladığımız frekans çok olumluydu ve galerinin beni temsil etmesine ilişkin süreci konuşurken bir yandan da bu sergiye odaklandık ve ürettiğim eserlerin geniş bir spektrumda yer almasının bu sergiyi zenginleştireceği kanaatine vardık. Türkiye'de ilk defa sergi açıyorum; geniş zamana yayılan üretim örneklerinin izleyici açısından da pratiğimin nasıl evrildiğini görmelerine kolaylık sağlayacağını düşündük. Sanat serüvenimin başlarındaki estetik seçimlerim geçerliliğini hâlâ koruyor; ki ilk dönemlerden son işlerime kadar uzanan seçki, bu serüvendeki süreçleri ve tutarlılığı izleyiciye en berrak şekilde sunmak üzere bir araya getirildi.

İşleriniz Güney Kore'den Tayland'a dünyanın her köşesinde sergilendi. Halihazırda La Monnaie de Paris'te 'Women House' isimli sergide Louise Bourgeois, Mona Hatoum, Cindy Sherman, Rachel Whiteread gibi ikonik kadın sanatçılarla yan yana yer alıyorsunuz... Şimdi İstanbul'da sergi açtınız. Eserlerinizin ilk kez sergilendiği bu şehirde olmak ve yeni izleyicilerin karşısına çıkmak nasıl bir duygu?

Umuyorum ki, sergiyi gören izleyiciler eserlerimle kendi aralarında bir bağlantı kurabilirler. Seramik bilindik ve rahat algılanan bir malzeme. Zaten İznik geleneği örneğinden hareketle seramik bu toprakların çok iyi tanıdığı bir malzeme. Tabii diğer taraftan benim paylaştığım ve seramikle aktardıklarım vasıtasıyla serginin Türkiye'deki izleyici açısından hem tanıdık hem de garip ve yabancı bulunmasını umarım.

Toplumsal cinsiyet konusunun sanat pratiğinizde yoğun bir tezahürü göze çarpıyor. Böyle önemli bir konuyu hem ciddiyetle odağınızda tutup hem de sarkastik bir yaklaşımla ele alıyorsunuz. İzleyici bu durumu nasıl çözümlmeli? Sergideki en büyük iş olan 'Fontaine' buna güzel bir örnek de teşkil ediyor.

Elsa Sahal'ın ünlü heykeli 'Fountain' Louvre Müzesi bahçesinde de sergilenmişti. Bahsettiğiniz bu eril ve dişil olan arasındaki diyalog aslında heykellerimin neredeyse tümünde var olan şey ve seçimsel olarak feminist bir duruş. Bu nosyonları sorguluyor, bir arada tutuyor ve aynı zamanda birbirinden ayırıyorum. Bir sanatçı olarak erkeklerle az biraz ortak olan fantezilerimi, hassasiyetlerimi ve hayata dair deneyimlerimi ifade ediyorum. Kadınların ve kadınlığın öncelik gördüğü feminen bir tarih bakışı var ancak sanat tarihi kadınlar olmadan yazıldı. Dorothea Tanning ve Louise Bourgeois gibi sanatçılar kadınların tanıklığına dair işler ürettiler ve yeni bir algı getirdiler. Aslında yolu onlar gösterdiler... Ve 'Fontaine', Avrupa'da özellikle kamusal alanda bulunan benzer erkek figürlü temsillerin aksine, kadın bedenini eserin en üstüne taşıyor. Bunu yaparken de hem erkek egemen formlara ilişkin bir anırtırma yapıyor hem de mizahi bir dille yapıyor bunu.

İşleriniz ne soyut ne de figüratif olarak değerlendirmeye müsait, aslında ikisini birlikte ihtiva ediyorlar. Sergideki 'Arlequin n°2' isimli eser özelinde bunu biraz açabilir misiniz? Soyut ile figüratif arasında gidip geldiğim o tuhaf yerde bulunmayı seviyorum. Aslında eleştirel bir mizah geliştiriyorum ve üzerine gittiğim ikili form algısı bunu iyi şekilde destekliyor. Bu doğrultuda 'Arlequin n°2' ile modern konulara geçmişten kalma bir imge ile yani akrobat, palyaço, soytarı arası bu figürün bu güne dair yansıttıkları ile dokunmaya çalışıyorum ve bireylerin mecbur kaldığı roller şemasına dair bir izdüşümü yapıyorum. Diğer yandan bu işteki baskın ayak formu da yine modern göçebelik, mental anlamda aidiyetsizlikle ilgili çağrışımlar barındırıyor.

Press Review
Hurriyet, Deniz Guney, January 2018

